

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/129182,26-rocznica-smierci-general-a-Stanislaw-Maczka-infografika-do-sciagniecia.html>
28.02.2026, 02:11

26. rocznica śmierci generała Stanisława Maczka - infografika do ściągnięcia

26 lat temu - 11 grudnia 1994 roku - w Edynburgu zmarł generał Stanisław Maczek, jeden z najwybitniejszych polskich wojskowych XX wieku.

11.12.2024

Maczek to postać pełnokrwista i tragiczna - wybitnie uzdolniony dowódca, któremu nie zawsze dane było cieszyć się efektami dobrze wykonanej pracy. Autor wielkich zwycięstw, którymi nie zdołał zapobiec tragedii ojczyzny. Emigrant, który - nie akceptując politycznych realiów pojałtańskiej Polski - wybrał los wygnańca. Wreszcie człowiek honoru, który bez skargi zniósł społeczną degradację, jaką była konieczność utrzymywania w Szkocji rodziny fizyczną pracą.

Jako dowódca 1 Dywizji Pancерnej Polskich Sił Zbrojnych generał zyskał przydomek „Baca”, bo choć stanowczy, był wobec żołnierzy - niczym pasterz wobec owiec - także opiekuńczy. Wybitny zatem, a ludzki, zwycięski, a zarazem tragiczny. Trudno chyba o bardziej intrygującego bohatera infografiki...

W związku z rocznicą śmierci gen. Stanisława Maczka Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu przygotowało infografikę, poświęconą jego biografii. Zachęcamy do jej pobierania, czytania i oglądania, a także dalszych studiów nad tą postacią. Warto!

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Do pobrania

„BACA”

GENERAL STANISŁAW MACZEK

1892-1994

1892

Urodził się w Szczercu koło Lwowa.

1914–1918

Jako oficer armii Austro-Węgier walczył w I wojnie światowej – głównie na froncie włoskim.

1918–1920

Uczestniczył w wojnach polsko-ukraińskiej i polsko-bolszewickiej, zyskując rozgłos jako „specjalista od wypadów” i „wybitny partyzant”.

1938

Pułkownik dyplomowany S. Maczek zostaje dowódcą 10 Brygady Kawalerii – pierwszej w Wojsku Polskim wielkiej jednostki zmotywowanej.

1946–1971

Decyzją władz PRL utracił obywatelstwo polskie.

1949

Zdemobilizowany generał osiadł w Edynburgu (Szkocja), gdzie – nie otrzymawszy emerytury wojskowej – pracował jako robotnik, sprzedawca, barman i portier.

1994

Zmarł w Szkocji w wieku 102 lat. Został pochowany wśród swoich żołnierzy na Polskim Honorowym Cmentarzu Wojskowym w Bredzie (Holandia).

„Wybitny dowódca pułku, ma naturalny dar dowodzenia i zmysł taktyczny. Świetny typ dowódcy liniowego o dużej przyszłości, równocześnie wzorowy oficer dyplomowany z rozległą wiedzą taktyczną i operacyjną. Zdrowy, silny i niezmordowany. Zawsze ochoczy. [...] Doskonały wychowawca i wyszkoleniowiec. [...] Cechuje go rozmach i ideowość oraz kryształowy altruistyczny charakter. Materiał na wyższego dowódcę”.

Z OPINII O PŁK. S. MACZKU, SFORMUŁOWANEJ
W 1931 R. PRZEZ GEN. FRANCISZKA KLEEBERGA

Jako dowódca 10 Brygady Kawalerii uczestniczył w kampanii polskiej, z powodzeniem opóźniając marsz wojsk niemieckich. Niedługo po przekroczeniu granicy polsko-węgierskiej przedostał się na Zachód.

Stał na czele utworzonej we Francji 10 Brygady Kawalerii Pancernej i w czerwcu brał udział w walkach z Niemcami.

W okresie sierpień 1944 – maj 1945 dowodził sformowaną w Wielkiej Brytanii 1 Dywizją Pancerną w zwycięskich walkach na terenie Francji, Belgii, Holandii i Niemiec. To z tego okresu pochodzi przydomek „Baca”, który generał otrzymał z powodu swojego opiekuńczego (niczym pasterz wobec owiec) stosunku do żołnierzy.

Po zakończeniu działań wojennych został dowódcą I Korpusu Polskich Sił Zbrojnych.

Materiał edukacyjny przygotowany przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu. Opracowanie merytoryczne: dr Piotr Ruciński / Opracowanie graficzne: Marcin Wierchowski / Realizacja projektu: Joanna Dardzińska

26. rocznica śmierci generała Stanisława Maczka - infografika do ściągnięcia

Pliki do pobrania

[26. rocznica śmierci generała Stanisława Maczka - infografika do ściągnięcia \(pdf, 2.52 MB\)](#)